مقاله پژوهشی

بررسی کیفیت خواب و استفاده از داروهای خواب آور در بالغین بستری در بخش های داخلی بیمارستان اکباتان همدان

دکتر فاطمه زراعتی*، دکتر محمدعلی سیف ربیعی**، دکتر ملیحه عراقچیان***، دکتر طاهره صبوری****

دریافت : ٨٨/٩/١١ ، پذیرش : ٨٨/١٢/١٥

چکیده:

مقدمه و هدف: بستری شدن در بیمارستان می تواند به طور چشمگیری الگوی خواب را مختل کند. با توجه به شیوع مشکل بی خوابی و مصرف گسترده بنزودیازپین ها و سایر داروهای خواب آور در بیماران بستری این مطالعه با هدف تعیین کیفیت خواب و چگونگی استفاده از داروهای خواب آور در بیماران بزرگسال بستری در بخشهای داخلی بیمارستان اکباتان همدان در سال ١٣٨٦ انجام پذیرفت.

روش کار : مطالعه به روش توصیفی ، تحلیلی ـ مقطعی انجام گرفت و به ارزیابی کیفیت خواب در ٣٠٠ بیمار بالای ١٨ سال بستری در بخش های داخلی که رضایت به شرکت در مطالعه داشتند پرداخت. پرسشنامه کیفیت خواب پترزبورگ (PSQI) برای ارزیابی کیفیت خواب بیماران در دو زمان بدو مراجعه و حین ترخیص تکمیل شد. همچنین ارتباط فاکتورهای موثر در کیفیت خواب مانند سن ، جنس ، وضعیت تأهل ، تحصیلات و مصرف داروهای خواب آور در دو مرحله قبل و در طول مدت بستری در بیمارستان مورد بررسی قرار گرفت. اطلاعات بدست آمده توسط نرم افزار SPSS و با استفاده از آزمونهای آماری t-test و ANOVA تجزیه و تحلیل شدند.

نتایج: در بدو مراجعه ٣٦٪ بیماران کیفیت خواب مطلوب (امتیاز کمتر از ٥) داشتند ، در حالیکه این درصد در حین ترخیص باز هم کاهش یافته به ١٨/٣٪ رسید. میانگین کلی امتیاز کیفیت خواب در بدو مراجعه ٧/٦ و در هنگام ترخیص ٩/٤ بود که نشانگر بدتر شدن کیفیت خواب می باشد و این تفاوت از لحاظ آماری معنادار بود ($P<0.05$). ٢٣٪ از بیماران در مدت بستری در بیمارستان داروی خواب آور استفاده می کردند در حالیکه قبل از بستری هیچ داروی خواب آوری استفاده نمی کردند. در همه بیماران از بنزودیازپین ها به عنوان داروی خواب آور استفاده شده بود. در گروه سنی ٣٠-١٨ سال اختلاف معنی داری در بدتر شدن کیفیت خواب نسبت به سایر گروههای سنی حین ترخیص وجود داشت.

نتیجه‌نهایی: بیماران در حین ترخیص ، کیفیت خواب بدتری را نسبت به بدو مراجعه تجربه کردند. به نظر می رسد علیرغم استفاده گسترده از داروهای خواب آور مشکل بدتر شدن خواب در بیمارستان ها همچنان پابرجا مانده است.

کلید واژه ها : اختلالات به خواب رفتن و در خواب باقی ماندن / بستری شدن در بیمارستان / خواب / خواب آورها و آرام بخش ها

مقدمه :

خواب حالتی منظم و تکرار شونده است که به آسانی قابل برگشت است و از مشخصات آن بی حرکتی نسبی و افزایش قابل توجه آستانه پاسخ به محرک های بیرونی نسبت به حالت بیداری است(١).

خواب برای سلامت و کیفیت زندگی ضروری است (٢،٣). ولی تغییرات طبیعی سن ، مشکلات طبی ، مشکلات روانپزشکی ، موضوعات روانی ـ اجتماعی در مسیر رشد و افزایش سن می توانند الگوی خواب را تغییر دهند و بنابراین کیفیت زندگی بزرگسالان را تحت تأثیر قرار

* دانشیار گروه فارماکولوژی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان (zeraati@umsha.ac.ir)

** استادیار گروه پزشکی اجتماعی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان

*** عضو هیأت علمی گروه فارماکولوژی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان

**** دکتری حرفه ای پزشکی دانشگاه علوم پزشکی همدان